

Egzaminuojamojo kodas _____

Privatinės teisės užduotis

2023 m. kovo 10 d.

Individuali įmonė „Ranga“ kreipėsi į teismą, prašydama iš esmės išspręsti tarp jos ir atsakovo Jono Petraičio kilusį vartojimo ginčą ir atmesti atsakovo reikalavimą nemokamai pašalinti atsakovo bute sumontuotų baldų trūkumus.

Ieškovė nurodė, kad 2018 m. balandžio 1 d. pagal su atsakovu sudarytą žodinę sutartį pagamino ir atsakovo bute sumontavo virtuvės ir miegamojo baldus. Praėjus dviem mėnesiams nuo baldų sumontavimo, atsakovas elektroniniu paštu informavo ieškovę, kad sumontuoti baldai turi trūkumų – virtuvės stalviršio kraštų briaunos per aštrios, miegamojo spintelių durelės netinkamo aukščio ir dėl to prastai užsidaro, tarp virtuvės baldų yra tarpai, kurių neturėtų būti. Ieškovės darbuotojai nuvyko pas atsakovą ir jo nurodytus trūkumus pašalino, tačiau praėjus dar pusmečiui atsakovas vėl kreipėsi į ieškovę skųsdamasis, kad sumontuoti baldai yra netinkamos kokybės ir juos naudojant išryškėja vis nauji trūkumai. Ieškovės darbuotojams dar sykį nuvykus pas atsakovą ir sutvarkius jo nurodytus trūkumus, atsakovas vėliau dar kelis kartus rašė ieškovei įvairius skundus, su kuriais ieškovė nebesutiko. 2020 m. kovo mėn. atsakovas kreipėsi į ieškovę su rašytine pretenzija, o ieškovei jos nepatenkinus 2020 m. liepos 15 d. kreipėsi su skundu į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą, kuri skundą patenkino ir įpareigojo ieškovę nemokamai pašalinti atsakovo pretenzijoje nurodytus baldų trūkumus.

Ieškovės teigimu, atsakovo reikalavimas turi būti atmestas, nes atsakovas į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą kreipėsi praleidęs ieškinio senaties terminą. Ieškinio senaties termino praleidimas yra savarankiškas pagrindas atmesti atsakovo reikalavimą, ir ieškovė prašo jį taikyti.

Atsakovas Jonas Petraitis su ieškiniu nesutiko. Nurodė, kad ieškovė jau ginčą nagrinėjant Vartotojų teisių apsaugos tarnyboje teigė, kad skundas paduotas praleidus Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nustatytą vienerių metų ieškinio senaties terminą, tačiau Vartotojų teisių apsaugos tarnyba skundą priėmė ir išnagrinėjo, o tai reiškia, kad nemanė, kad šis terminas praleistas, arba faktiškai jį atnaujino. Jei teismas visgi manytų, kad ieškinio senaties terminas yra praleistas, atsakovas prašo jį atnaujinti, kadangi ieškovė vis žadėdavo atsakovui, kad baldus sutvarkys, ir atsakovas ilgą laiką tikėjo šiais pažadais.

Pirmosios instancijos teismas ieškinį patenkino. Teismas nusprendė, kad ieškinio senaties terminas atsakovo reikalavimams pareikšti prasidėjo 2018 m. balandžio 1 d., kai baldai buvo sumontuoti atsakovo bute, kadangi atsakovo nurodomi trūkumai yra akivaizdūs ir atsakovo turėjo būti matomi iškart po baldų sumontavimo. Atsakovas į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą kreipėsi tik 2020 m. liepos 15 d., t. y. praleidęs dvejų metų ieškinio senaties terminą (CK 6.666 straipsnio 2 dalis). Teismo vertinimu, pagrindo atnaujinti praleistą ieškinio senaties terminą nėra, nes atsakovo nurodytos termino praleidimo priežastys (nepagrįstas pasitikėjimas ieškove) nėra svarbios.

Apeliacinės instancijos teismas, išnagrinėjęs bylą pagal atsakovo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir ieškinį atmetė. Teismas nurodė, kad pagal CK 1.131 straipsnio 1 dalį ieškinio senaties termino pabaiga iki ieškinio pareiškimo yra pagrindas ieškinį

atmesti. Taigi, tik tas asmuo, kuriam teisme pareikštas ieškinio (arba priešieškinio) reikalavimas, gali gintis nuo pareikšto reikalavimo ieškinio senatimi. Nagrinėjamoje byloje atsakovas jokių savarankiškų reikalavimų ieškovei nėra pareiškęs, todėl pirmosios instancijos teismas neturėjo teisinio pagrindo šioje byloje spręsti dėl ieškinio senaties taikymo.

Motyvuotai atsakykite:

- 1. Kokios rūšies terminas yra Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nustatytas vienerių metų terminas kreiptis į vartojimo ginčus nagrinėjančią instituciją? Kokios yra šio termino praleidimo teisinės pasekmės ir kuo jos skiriasi nuo ieškinio senaties termino praleidimo teisinių pasekmių?**
- 2. Kokios rūšies terminas yra CK 6.666 straipsnio 2 dalyje nustatytas dvejų metų terminas darbų trūkumams nustatyti? Kokios šio termino praleidimo teisinės pasekmės? Kokios trukmės ieškinio senaties terminas taikomas Jono Petraičio reikalavimui ir ar pirmosios instancijos teismas teisingai nustatė šio termino pradžią?**
- 3. Ar sutinkate su apeliacinės instancijos teismo pozicija, kad ieškinio senatis ieškovo reikalavimu gali būti taikoma tik ginantis nuo atsakovo pareikšto priešieškinio? Kodėl?**

Egzaminuojamojo kodas _____

Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis

2023 m. kovo 10 d.

A.A. kaltinamas pagal BK 196 straipsnio 1 dalį ir BK 198-1 straipsnio 1 dalį už tai, kad neteisėtai prisijungė prie informacinės sistemos ir neteisėtai sunaikino elektroninius duomenis, t. y. laikotarpiu nuo 2022 m. vasario 1 d. iki vasario 15 d. būdamas namuose nuotoliniu būdu, panaudodamas jo turimus prisijungimo duomenimis (prisijungimo vardą ir slaptažodį) neteisėtai prisijungė prie mokymo ir studijų valdymo sistemos „MOODLE“, nedirbamas VŠĮ „KOLEGIJA“, neturėdamas VŠĮ „KOLEGIJA“ sutikimo ir taip pažeisdamas informacinės sistemos apsaugos priemones – nes prisijungimo teisė ir prisijungimo duomenys jam buvo suteikti tik kaip VŠĮ „KOLEGIJA“ darbuotojui, su kuriuo sudaryta terminuota darbo sutartis (2021 m. rugsėjo 1 d. – 2021 m. sausio 31 d., t. y., rudens semestru). Prisijungęs prie sistemos jis sunaikino joje esančius elektroninius duomenis, t. y., ištrynė šiuos dokumentus: studijų dalyko aprašą, teminį paskaitų ir seminarų planą, 8 paskaitas (parengtas Power Point formatu), 8 seminarų užduotis, 2 užduotis, skirtas kaupiamajam balui surinkti, literatūros sąrašą, egzamino užduoties vertinimo kriterijų aprašą, taip pat 25 aktyvias nuorodas į elektroninius studijų šaltinius. Tokiais veiksmais VŠĮ „KOLEGIJA“ buvo padaryta žala dėl to, kad studentai neturėdami galimybių naudotis studijų dalyko medžiagos paketu, kreipėsi į administraciją ir į žiniasklaidą dėl nekokybiškų studijų, dėl to nukentėjo VŠĮ „KOLEGIJA“ dalykinė reputacija, taip pat padaryta turtinė 3000 Eur žala, nes ji turėjo grąžinti penktadalį studijų įmokos už semestrą, ir sumokėti papildomą atlygį naujam dėstytojui už medžiagos parengimą.

Prokuroras kaltinimą pagal BK 198-1 straipsnio 1 dalį grindžia tuo, kad pasibaigus terminuotai sutarčiai, A.A. suvokė, kad jis nebeteko teisės jungtis prie jokių buvusio darbdavio sistemų, nepriklausomai nuo to, kad techninė galimybė jungtis dėl žmogiškosios klaidos jam tebeliko. Tokio pobūdžio prisijungimai prie sistemos laikytini šios sistemos apgaule. Taigi, jis tyčia, neteisėtai ir pažeisdamas informacinės sistemos apsaugos priemones, prisijungė prie informacinės sistemos. Kaltinimas pagal BK 196 straipsnio 1 dalį yra grindžiamas tuo, kad neteisėtai prisijungęs prie informacinės sistemos, A. A. sunaikino kaltinimuose nurodytus dokumentus, t. y., ištrynė juos iš sistemos, taip padarydamas VŠĮ „KOLEGIJA“ turtinę – 3000 Eur ir neturtinę žalą. Prokuroras nurodė, kad veikos padarytos idealiajia sutaptimi.

Gynėjas nurodė, kad kaltinimai yra dirbtiniai, jais kriminalizuojami išimtinai darbo ir civiliniai santykiai: 1) A. A. jungėsi prie sistemos naudodamas jam suteiktus prisijungimo duomenis, kurių jo buvęs darbdavys nepanaikino, todėl jo veiksmuose nėra nei prisijungimo prie sistemos, nei joje atliktų veiksmų neteisėtumo požymio; 2) A.A. taip pat nepažeidė sistemos apsaugos priemonių, nes A.A. prisijungimo veiksmais joms nebuvo padaryta žalos – jos nebuvo sugadintos ar panaikintos; 3) A. A. negalėjo neteisėtai sunaikinti jokių elektroninių duomenų, juolab to padaryti tyčia, nes beveik visą kurso medžiagą A. A. sukūrė pats, papildęs buvusią šio kurso medžiagą, taigi sužinojęs, kad jo sutartis nepratešta, jis visą kurso medžiagą ištrynė iš paskyros, taigi šių duomenų ištrynimasis niekam nepadarė jokios žalos, nes iš esmės jis, o ne VŠĮ, yra jų autorius; jie

taip pat nėra elektroniniai duomenys, o tik elektroninėje erdvėje laikoma medžiaga studijoms. Taip pat nurodė, kad kaltinimai pagal du BK straipsnius pateikti, siekiant apsidrausti.

Motyvuotai atsakykite:

- 1. Kaip aiškinami nusikalstamos veikos, numatytos BK 198-1 straipsnyje, požymiai - neteisėtumas ir informacinės sistemos apsaugos priemonių pažeidimas. Ar A. A. veika kvalifikuotina pagal BK 198-1 straipsnio 1 dalį? Kodėl?**
- 2. Kaip aiškinami nusikalstamos veikos, numatytos BK 196 straipsnyje, požymiai - neteisėtumas ir elektroninių duomenų sunaikinimas? Kas yra BK 196 straipsnyje nustatytos nusikalstamos veikos dalykas? Ar A. A. veika kvalifikuotina pagal BK 196 straipsnio 1 dalį? Kodėl?**
- 3. Nepriklausomai nuo pirmiau pateikto vertinimo, nurodykite, ar tokio pobūdžio veikos turėtų būti vertinamos kaip daugetas (pagal visus nurodytus BK straipsnius) ar jos gali būti kvalifikuojamos pagal vieną BK straipsnį (kurį)? Kodėl?**